

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

31 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Boico Victor, Diaconu Iurie, Catan Liliana, Guzun Ion,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul în anulare, declarat de către condamnat, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 noiembrie 2021, în cauza penală în privința lui,

Caprian Oleg

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 05.02.2020 – 09.09.2021;

Instanța de recurs: 30.09.2021 – 08.11.2021;

Instanța de recurs în anulare: 04.05.2022 – 31.10.2022.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 09 septembrie 2021, Caprian Oleg a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal și i s-a stabilit pedeapsa sub formă de 235 (două sute treizeci și cinci) ore muncă neremunerată în folosul comunității, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a constatat că, la data de 25 noiembrie 2019, aproximativ la ora 23:00, Caprian Oleg, aflându-se în stare de ebrietate alcoolică, a urcat la volanul automobilului de marcă „VAZ-21099”, cu numărul de înmatriculare XXX XXX și, în timp ce se deplasa prin com. Trușeni, mun. Chișinău, a fost stopat de către colaboratorii Inspectoratului Național de Patrulare pe strada centrală, fiind suspectat în conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică, a fost condus de echipajul INP la Dispensarul Republican de Narcologie, unde a fost supus examenului medical cu prelevarea probelor biologice, ebrietate și naturii ei, acesta s-a dovedit a fi în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, cu concentrația alcoolului de 1,07 g/l în sânge, care conform prevederilor art. 134¹² alin. (3) din Codul Penal, constituie stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Caprian Oleg a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 264¹ alin. (1) Cod penal - conducerea mijlocului

de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

3. Împotriva sentinței a declarat recurs avocatul Proca Ion în interesele inculpatului, prin care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpatul Caprian Oleg învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal să fie achitat.

3.1. În motivarea cerințelor sale a invocat următoarele aspecte:

- inculpatul Caprian Oleg a indicat că, a consumat foarte puțin alcool (un singur pahar de vin) cu ceva timp înainte de a se urca la volan, cantitate care nu putea să-i genereze starea de ebrietate, mai ales la nivel avansat, or, consideră că examinarea medicală a fost eronată;

- fapta inculpatului, astfel după cum rezultă din probele administrate, nu realizează elementele constitutive ale infracțiunii de conducere a mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat. Instanța de fond a dat o apreciere formală și subiectivă probelor acuzării, neglijând argumentele și temeiurile apărării.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 noiembrie 2021, a fost respins ca nefondat recursul declarat de avocatul Proca Ion în interesele inculpatului Caprian Oleg, împotriva sentinței Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 09 septembrie 2021, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. Pentru a hotărî astfel instanța a constatat că instanța de fond, cercetând în cumul probele administrate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității raportată la declarațiile date în ședința de judecată și probele administrate, a stabilit o corectă situație de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului Caprian Oleg încadrarea juridică corespunzătoare, și anume art. 264¹ alin. (1) Cod penal – conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

Instanța de recurs a reținut că în cadrul ședinței de judecată au fost prezentate suficiente probe pertinente, concludente, veridice și utile, care demonstrează pe deplin vinovăția inculpatului Caprian Oleg în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal.

Respectiv, prin acțiunile sale, inculpatul Caprian Oleg, a încălcat prevederile pct. 14) lit. a) din Regulamentul Circulației Rutiere, care stipulează că conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă vehiculul în stare de ebrietate, prin ce a comis infracțiunea prevăzută de art. 264¹ alin. (1) Cod penal, care prevede răspunderea pentru conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

Reieșind din cele menționate, instanța de recurs a stabilit că încălcarea prevederilor Regulamentului Circulației Rutiere de către inculpatul Caprian Oleg a fost stabilit pe deplin, atât prin declarațiile martorului Trofim Nikon, cât

și prin materialele dosarului penal.

Colegiul penal a respins ca nefondate alegațiile părții apărării referitor la faptul că, inculpatul Caprian Oleg a consumat foarte puțin alcool, or, conform procesului-verbal al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei nr. 7006 din 25.11.2019, s-a atestat că, a fost stabilită concentrația de alcool în sânge de 1,07 mg/1, care potrivit art. 134¹² alin. (3) Cod penal, se consideră stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

5. Condamnatul, nefiind de acord cu soluția instanței de recurs, atacă cu recurs în anulare decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 noiembrie 2021, solicitând casarea integrală a decizie nominalizate cu remiterea cauzei la rejudecare în alt complet de judecată.

5.1. În motivarea solicitărilor sale invocă următoarele:

- deși a depus o cerere de amânare a ședinței de judecată din 08.11.2021, pe motiv că s-a infectat cu COVID-19 și necesita să respecte condițiile de carantină, cauza penală a fost examinată în lipsa sa, fiindu-i astfel încălcat dreptul la apărare, dreptul de a fi prezent la propriu proces și dreptul la un proces echitabil;

- în condițiile în care era în imposibilitate obiectivă să se prezinte în ședința de judecată, instanța de recurs în temeiul art. 330 Cod de procedură penală, urma să suspende judecarea cauzei penale în privința sa;

- un alt aspect al violării dreptului la apărare îl consideră emiterea încheierii de aducere silită din 20 octombrie 2021 (f.d.176) prin care s-a dispus aducerea silită a inculpatului Caprian Oleg, pentru ședința din 20.10.2021, pentru care a fost depusă cerere de amânare de către avocat (f.d.172). Ședința a fost amânată, însă aspectul privind dispunerea aducerii silite a fost examinat doar în prezența procurorului, considerat un abuz de procedură, așa cum solicitarea privind dispunerea aducerii silite a inculpatului putea fi supusă dezbaterii doar în prezența apărătorului inculpatului.

6. Judecând recursul în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul Penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, raportat la prevederile art. 6 pct. 44) al aceluiași Cod, art. 4§2 al Protocolului nr. 7 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental din cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Potrivit art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală, viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată poate fi considerat încălcarea esențială a drepturilor și libertăților persoanei garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților

Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția R. Moldova și de alte legi naționale.

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție, în baza prevederilor art. 457 alin. (3), 434 Cod de procedură penală, verifică legalitatea hotărârilor atacate pe baza materialului din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

Reieșind din prevederile legale menționate, Colegiul penal lărgit atestă că una din cerințele esențiale la declararea recursului în anulare este motivarea acestuia din punct de vedere al prezenței erorii de drept, comise la judecarea cauzei, ce cade sub incidența noțiunii de viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea atacată.

Cu referire la prezenta cauză, Colegiul constată că, recurentul invocă în temeiul art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, viciul fundamental – *încălcarea de către instanța de recurs a dreptului la apărare, prin examinarea recursului în lipsa condamnatului.*

În acest context, Colegiul penal lărgit constată că conform art. 447 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea recursului se face cu citarea avocatului și celorlalte părți. Participarea avocatului în ședința instanței de recurs este obligatorie. Neprezentarea inculpatului, legal citat, nu împiedică examinarea recursului.

Dreptul la apărarea a inculpatului este determinat de art. 66 alin. (1) Cod de procedură penală. Instanța de judecată îi asigură inculpatului posibilitatea de a-și exercita dreptul la apărare prin toate mijloacele și metodele neinterzise de lege.

Potrivit art. 239 alin. (1) și (3) Cod de procedură penală, citația se înmânează personal celui citat, care va semna dovada de primire. Dovada de primire se predă agentului procedural, care o înaintează instanței de judecată care a emis citația.

Conform art. 6 § 1., 3. lit. b) și c) CEDO, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Orice acuzat are, în special, dreptul să dispună de timpul și de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale, să se apere el însuși sau să fie asistat de un apărător ales de el.

Referitor la critica formulată în recurs privind examinarea cauzei în lipsa inculpatului, Colegiul lărgit atestă că, potrivit materialelor cauzei rezultă că, la 08.11.2021, Caprian Oleg nu s-a prezentat la ședința instanței de judecată, fiind prezent avocatul său, care a prezentat instanței cererea de amânare a examinării cauzei penale în ordine de recurs semnată de inculpat, potrivit căreia se atestă că Caprian Oleg a fost diagnosticat pozitiv cu COVID-19 și la acea dată se afla în autoizolare, urmând tratament ambulatoriu, fiind anexate și acte confirmative în sensul dat. (f.d. 189-191, vol. I)

În pofida acestui fapt instanța de recurs a dispus examinarea recursului declarat în numele inculpatului Caprian Oleg, în lipsa acestuia, pe când în textul deciziei a indicat precum că la judecarea recursului, inculpatul Caprian Oleg a solicitat admiterea recursului declarat. (pct. 4 a deciziei atacate)

Astfel, Colegiul penal lărgit conchide că apărarea la data de 08.11.2021 a prezentat acte care au confirmat imposibilitatea motivată a inculpatului Caprian Oleg de a se prezenta în ședința de judecată.

Reieșind din cele expuse, se atestă că, instanța de recurs nu a stabilit că condamnatul Caprian Oleg a lipsit nemotivat, nu a decis judecarea cauzei în lipsa acestuia în temeiul celor motive de excepție, prevăzute de art. 321 Cod de procedură penală, fiind astfel încălcate, inclusiv dispozițiile art. 6 par. 3 lit. c) CEDO, care atestă că orice acuzat are dreptul să se apere pe el însuși sau să fie asistat la orice etapă de un apărător ales de el în procesul său.

Astfel, Colegiul Penal lărgit menționează că instanța de recurs, la data de 08.11.2021, a dispus examinarea cauzei penale de învinuire a lui Caprian Oleg în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal, în lipsa sa, care deși conform prevederilor art. 16 alin. (2) Cod de procedură penală, se califică ca infracțiune ușoară, dar la materialele cauzei nu au fost anexate careva date precum că, condamnatul a solicitat judecarea cauzei în lipsa sa, și astfel, instanța de recurs nu a întreprins toate măsurile prescrise pentru a avea temei de a examina cauza în lipsa acestuia, nerespectând prevederile art. 321 Cod de procedură penală.

Colegiul mai notează că, art. 6 CEDO, interpretat în ansamblu, garantează dreptul persoanei acuzate de a participa efectiv la procesul său penal. Acesta include, inter alia, nu doar dreptul de a fi prezent, dar și de a asculta și a urmări procesul (a se vedea, spre exemplu, *Stanford v. the United Kingdom*, hotărâre din 23 februarie 1994, Seria A nr. 282-A, § 26; *Barberà, Messegué and Jabardo v. Spain*, hotărâre din 6 decembrie 1988, Seria A nr. 146, § 78).

Acest drept face implicit parte din esența conceptului procedurii contradictorii și poate fi, de asemenea, dedus din garanțiile prevăzute în subparagrafele (c), (d) și (e) ale paragrafului 3 al articolului 6 - „*să se apere el însuși*”, „*să întrebe sau să solicite audierea martorilor*” și „*să fie asistat în mod gratuit de un interpret, dacă nu înțelege sau nu vorbește limba folosită la audiere*” (a se vedea *Colozza v. Italy*, 7 hotărâre din 12 februarie 1985, Seria A nr. 89, § 27).

În concluzie, Colegiul penal lărgit semnalează că este dificil de a vedea, în această cauză, cum ar fi putut să-și exercite aceste drepturi condamnatul Caprian Oleg fără a fi prezent în ședința de judecată a instanței de recurs.

Pe cale de consecință, având în vedere împrejurările enunțate și încălcările nominalizate ale normelor procesual-penale, comise de instanța de recurs, se atestă în speță lezarea dreptului condamnatului la un proces echitabil, garantat de art. 6 CEDO, fapt ce constituie un viciu fundamental care a afectat hotărârea contestată, adică reprezintă erori de drept care permit

redeschiderea procesului penal în privința lui Caprian Oleg.

7. Potrivit art. 457, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța admite recursul în anulare, casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de recurs, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs în anulare. Raportând normele legale sus-expuse circumstanțelor concrete ale cauzei, Colegiul consideră că, recursul în anulare este pasibil admiterii, cu casarea totală a deciziei contestate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de recurs, în alt complet de judecată.

În conformitate cu art. 457 alin. (3), 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul în anulare declarat de către condamnat, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 noiembrie 2021, în cauza penală în privința lui *Caprian Oleg xxxx* și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de recurs, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată este pronunțată la **02 decembrie 2022**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Boico Victor

Diaconu Iurie

Catan Liliana

Guzun Ion